

METSANURME KÜLA ARENGUKAVA

2012-2016

Metsanurme 2012

SISUKORD

Sissejuhatus

1. Küla üldine kirjeldus ja olukord

- 1.1. Küla asukoht
- 1.2 Ajalooline taust
- 1.3 Looduslikud olud
- 1.4 Majanduslikud olud, tööhõive
- 1.5 Tehniline ja sotsiaalne infrastruktuur
- 1.6 Elanike vanuseline ja sooline koosseis
- 1.7 Küla esindatus läbi MTÜ Metsanurme

2. Metsanurme küla probleemid ja vajadused

3. Arengueelised ja eesmärgid

- 3. 1 Plussid ehk tugevused
- 3.2 Ideed, mida võiks teostada
- 3.3 Arengueesmärgid

4. Tegevuskava

- 4.1 Kultuur, sport ja vaba aeg
- 4.2 Haridus
- 4.3 Sotsiaaltöö ja tervishoid
- 4.4 Loodushoid ja heakord
- 4.5 Taristu, kommunaalmajandus
- 4.6 Turvalisus
- 4.7 Ettevõtlus
- 4.8 Arengukava seire

Lisad

Lisa 1 Metsanurme küla kaart

Lisa 2 Metsanurme - Üksnurme matkaraja kaart

Sissejuhatus

Metsanurme küla arengukava koostamine aastateks 2012-2016 toimus perioodil aprill 2011-aprill 2012. 2011. aasta küla üldkoosolekul alustati arengukava koostamise protsessi. Kõigil üldkoosolekul osalejatel oli võimalus anda oma panus küla olukorra kaardistamisel: sõnastati ja reastati olulisuse järjekorras probleemid ja vajadused ning toodi esile plussid ehk tugevused. Koosolekul sõnastatud tulemused avalikustati koos koosoleku protokolliga küla kodulehel www.metsanurme.eu Järgmise arutelu käigus sõnastati arengueesmärgid läbi erinevate valdkondade tegevuskava koostamise. Tegevuskava teemade puhul võeti aluseks Saku valla arengukava ülesehitus. Määratleti ära tegevuste sisu, võimalik täitmise aeg, potentsiaalsed rahastajad ja mõõdikud. Sügisperioodil 2011 oli elanikel ja aktiivsematel MTÜ liikmetel võimalik teha täiendavaid ettepanekuid arengukava koostamisse. Kokku osales arengukava koostamise protsessis 45 inimest. Arengukava projekti kirjalik vormistamine toimus varakevadel 2012. Metsanurme küla arengukava kiideti heaks küla üldkoosolekul 22. aprillil 2012. aastal.

1. Küla üldine kirjeldus ja olukord

1.1 Küla asukoht

Metsanurme küla asub Saku valla läänepiiril. Piiriks naabervalla Sauega on Keila jõgi, mille teisel kaldal asuvad Maidla ja Voore külad. Põhjanaanabriks Saku valla Üksnurme küla, idas Kajamaa ja Kasemetsa, lõunas Kiisa alevik. Küla idapiiril paikneb Tallinn-Pärnu raudtee ning Saku-Kiisa maantee. Tallinn-Rapla-Viljandi maanteeni on 4 km, vallakeskusesse Sakku 4 km, Tallinna 20 km, Haapsalu-Pärnu-Viljandi-Tartu-Peterburi maanteid ühendav Tallinna ringtee asub 8 km kaugusel Metsanurmest. Asend Harju maakonnas on keskne ja kergesti ligipääsetav.

Joonis 1 Küla asend Saku valla kaardil

1.2 Ajalooline taust.

Ajalooliselt hajaküla, kuuludes Üksnurme mõisa valdustesse. Metsanurmet läbis 19. sajandil Tallinn-Pärnu talveteed, küla territooriumil paiknesid 2 vesiveskit, 2 kõrtsi ja tellisetehas. Kõigi nende asukohta tähistavad matkarajal olevad viidad ja infotahvlid. 20. sajandi 30-ndatel aastatel asutati külla asundustalusid, milles valdavalt elavad tollaste omanike järeltulijad tänaseni. Küla põlistaluks on Rehemetsa, mille maadel paikneb Metsanurme külakeskus. Taludest ja metsamaadest ülejäänud aladel paiknevad 20. saj. II poolel rajatud 20 aiandusühistut ning viimastel aastatel rajatud 3 uusasumit.

(Metsanurme küla kaart LISA 1). Metsanurme küla ajalugu kajastub MTÜ metsanurme poolt välja antud raamatutes „Tundmatu küla Üksnurme“ ja „Üksnurme mõis ja tema külad“, autoriteks Ülo ja Alo Sirp Metsanurmest.

1.3 Looduslikud olud

Metsanurme külas on valdavaks metsamaastikud (nii era- kui riigimets). Läänepoolses osas asuvad looduslikud ja kultuurised jõeluhad ning niidud. Kaitse alla on võetud Aasu maaiüksusel asuvad suure ümbermõõduga kuusk ja mänd. Metsamaastikku ja jõeäärseid luhti läbib Üksnurme-Metsanurme loodus-ja ajalooline matkarada

1.4 Majanduslikud olud, tööhõive

Külas asub üks põllumajanduslikku tootmist (sh loomakasvatust) viljelev tootmistalu. Ülejäänud taludes tegeletakse peamiselt metsanduse, aianduse ja vähesel määral mesindusega. Nõukogude perioodil rajatud aiandusühistutest on ca 50% ümber ehitatud aastaringseks elamiseks sobivateks majadeks. Viimastel aastatel on lisandunud uusi elamuid ka kinnisvaraarendusprojektide kaudu. Enamus tööealisest elanikkonnast leiab rakendust Tallinnas ja Sakus. Kohapealne tööhõive on minimaalne. Jõudsalt arenenud side- ja internetiühendus on soodustanud ka kaugtöö võimalusi.

1.5 Tehniline ja sotsiaalne infrastruktuur

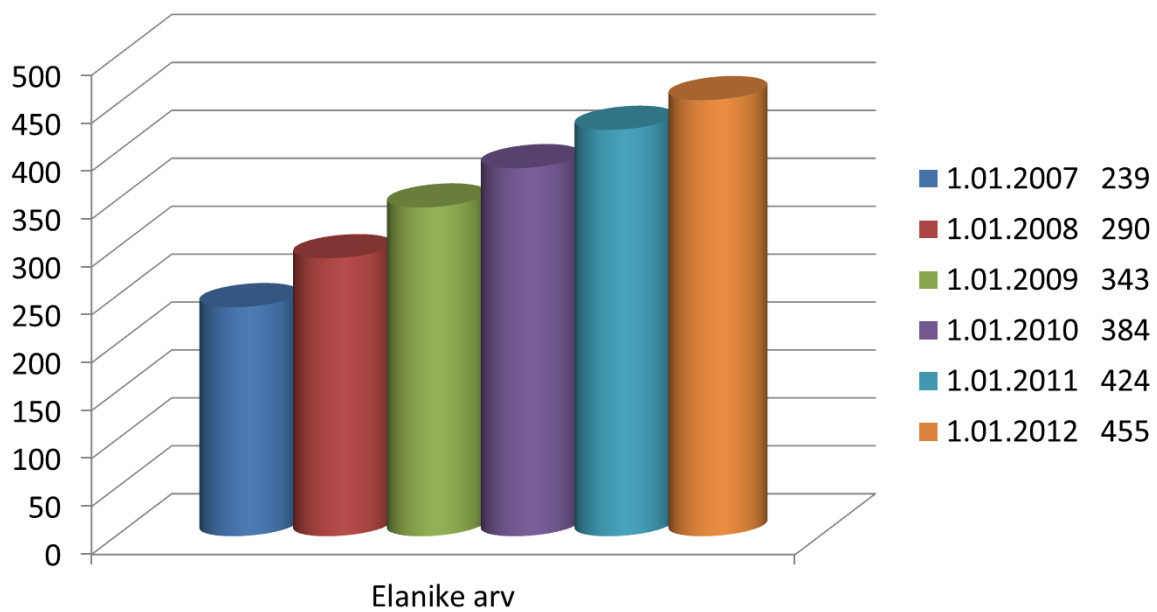
Lähedalasuvatest teedest (kirjeldatud p 1) hoolimata ei sõida külasse ükski ühistranspordivahend, rongi ja marsruuttakso peatused asuvad Kasemetsa külas (Saku-Kiisa maanteel), Metsanurme külakeskusest 1,5-2 km kaugusel. Alates 2010. aastast käib külas 3 x päevas koolibuss (Saku suunalt Kuresoo teeni). Külla sissesõidutee Kasemetsa suunalt (Saku-Kiisa maanteelt) on küll musta kattega kuid suhteliselt halvas korras, liikluskoormusele mittevastav ja kitsas. Jalakäijatele puudub teepind täiesti ning on seetõttu ohtlik eriti lastele ja vanematele inimestele, samuti jalgratturitele ja lapsevankriga liikujatele. Puudub tänavavalgustus. Külla sissesõit Kiisalt on kitsas, tee lookleb aiandusühistute vahel ning talvel on kohati halvasti läbitav.

Rahul võib olla pakutava internetiühendusega (erinevad teenusepakkujad) ning mobiilileviga. Samas on telefoniühendus vaid raadiotelefonidel põhinev, seega ei toimi see volukatkestuste korral.

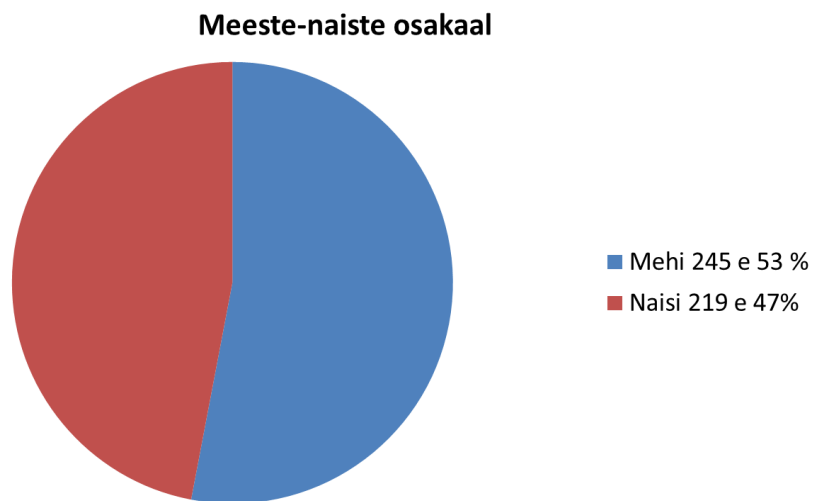
Lähim kool on Saku Gümnaasium (5 km), samuti paiknevad Sakus lasteaiad, raamatukogu ja eakate päevakeskus. Ka apteegi ja perearsti teenuseid saab vallakeskusest Sakust, sinna kohalejõudmiseks on ainus transpordiviis isiklik auto.

1.6 Elanike vanuseline ja sooline koosseis

Metsanurme oma 464 elanikuga (seisuga 01.04.2012) on suuruselt teine küla Saku vallas 2 aleviku ja Üksnurme küla järel. Metsanurme küla on vallas ka kõige enam kasvanud – elanike arvu kasvu viimase 5 aasta jooksul näitab joonis 2. Külas paiknevate aiandusühistute tõttu lisandub suveperioodil (mai-september) püsielanikele hulgaliselt hooajalisi elanikke. Põliskasukate, suveelanike ja uusasukate vahel on tänu MTÜ tegevusele olnud hea koostöö ja on välja kujunenud tugev külakogukond.

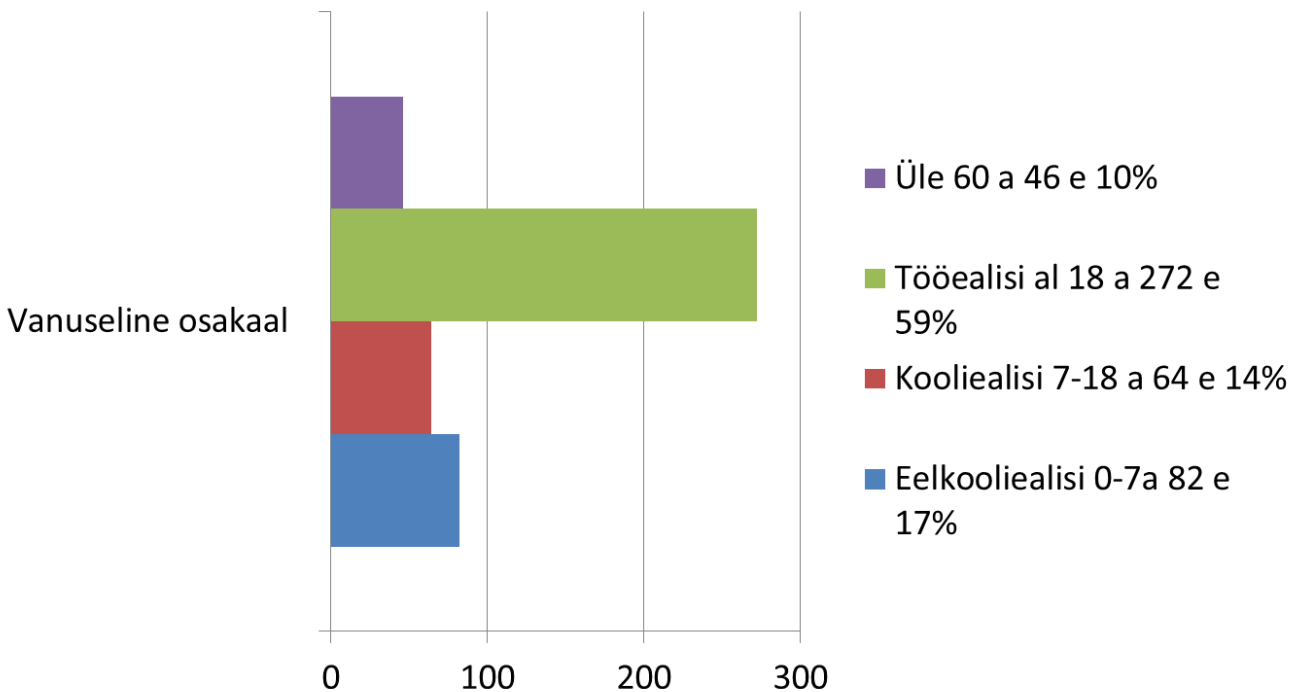

Joonis 2 Külaelanike arvu muutus aastatel 2007-2012

Joonis 3 Külaelanike sooline osakaal

Vanuseliselt jaotub elanikkond erinevate vanusegruppide vahel, kõige enam on tööealist elanikkonda (kajastub joonisel 4).

Joonis 4 Külaelanike vanuseline osakaal

1.7 Küla esindatus läbi MTÜ Metsanurme

Metsanurme külaelanikke ühendab ja esindab Mittetulundusühing Metsanurme, mis on asutatud 10.09.1997.a. MTÜ tegevust juhib 5-liikmeline juhatus, igapäevast tegevust korraldab teenuse osutamise lepingu alusel alates 01.09.2010 MTÜ tegevjuht. MTÜ esimestel tegutsemisaastatel korraldati üldist külaelu - heakorrapäevad, asjaajamised Saku vallaga, aktiivsusele ärgitamine, oma sümbolika loomine. Seejärel käivitati suuremad projektid - Rehemetsa talu vana rehehoone taastamine külakeskuseks, matkaraja ja koduloomuuseumi loomine, koduloo uurimine ja kirjastamine. Metsanurme külakeskuse kompleks hõlmab mitmeid erinevaid objekte: külakeskuse peahoone ehk Rehehoone (60 inimest mahutav kaminasaal; muuseumiruum MTÜ kontor ja 25 in mahutav II korruse seminariruum); külakiik; mänguväljak, lipuväljak, vabaõhulava (60 m²); WC ja dušimaja; vanade põllutööriistade väliekspositsioon; Rehvimaja (tulevane loodusinfokeskus); Metsanurme-Üksnurme ajaloo-ja loodusõpperada (8,5 km). Tänapäevaks on MTÜ Metsanurme kasvanud organisatsiooniks, kes tegeleb mitme erineva valdkonnaga:

- külaelu korraldus, koostöö Saku valla ja teiste küladega
- arenguplaanide koostamine ja elluviimine
- külakeskuse kompleksi haldamine ja arendamine
- heakorralgute, kultuuriürituste jm sündmuste korraldamine
- loodusmatkade korraldamine ja maaturism
- osalemine külaliikumises Kodukant ja MTÜ Kodukant Harjumaa töös
- aktiivne osalemine külaelu ülevallalistel, maakondlikel ja vabariiklikel üritustel
- koostöö- ja sõprussidemed Soome sõprusvalla Liperi Kodulooseltsiga

Külakeskuse kompleks võimaldab pakkuda ka mitmeid teenuseid, nt ruumide renti, matkade läbiviimist, sündmuskorraldust jmt. MTÜ Metsanurme liikmeskond 2012 aastal on 30 üksikliiget ja 2 juriidilist isikut: MTÜ Kuldkinga ja AÜ Meie Aed II

MTÜ-l Metsanurme on sõlmitud avalike teenuste osutamise leping Saku vallavalitsusega ja kolmepoolne leping RMK ja Saku vallaga matkaraja haldamiseks, hooldamiseks ja täiendavate investeeringute tegemiseks.

2. Metsanurme küla probleemid ja vajadused

Vajadused ja puudused (olulisuse järjekorras):

Puudub kergliiklustee

Pole ühistransporti

Puudub pood

Kasemetsa tee pole täies mahus kõvakattega

Puudub valgustus tee ääres

Kuivendussüsteem (kraavid) hooldamata

Puudub ühisveevärk

Järgnesid väiksemate häälte arvuga probleemid: puudub laste päevahoid, tuletõrje veevõtukoht ei vasta nõuetele, info liigub halvasti; osad tänavasildid puudu; kruusateed tolmuavad; hekid tee ääres segavad teehooldust; raadiosidega telefonisüsteem kehv; teede nimed Regio kaartidel valed; koolibuss ei teeninda kogu küla; lahtised koerad; vähe tantsuõhtuid.

3. Arengueelised ja eesmärgid

3.1 Plussid ehk tugevused

Hea asukoht, puhas loodus; sportimisvõimalused; ühitalgud; vahvad naabrid, toredad inimesed; oma matkarada; oma õllemeistrid; prügiveo korraldus; vaikne; teehooldus talvel paranenud; mõnus külakeskus ja toredad üritused; ürituste kajastamine internetis ja kodulehel ja Saku Sõnumites; looduse kiriku (maausuliste tammik) olemasolu; Tallinna lähedus; rahuldav rongiühendus; rahvastiku loomulik kooslus (erinevate vanusegruppide esindatus); hea elukeskkond; aktiivsed inimesed.

3.2 Ideed, mida võiks teostada

Lastering; kohvituba; kõrts; huviringid külakeskuses; rattalaenus ümbruse avastamiseks; küla saun; näitering, kauboiklubi; kirbuturg; lauatennise mängimise võimalus; jõe äärde liivarand; koduküla koolinoorte kokkutulemise/tutvumise õhtu; ratsutamisevõimalus; kohalike käsitöömeistrite toodangu müük; suusarada talvel; nunnunäitus; välikino; huvitavate inimestega kohtumised.

3.3 Arengueesmärgid

Metsanurme küla on järgneva viie aasta jooksul jätkuvalt elujõuline, tasakaalustatud vanuselise koosseisuga kogukond, kus on loodud igakülgsed elamisväärsed tingimused.

Vastavalt tegevuskavale on peamised eesmärgid:

- külas toimuvad erinevad kultuuri ja vaba aja sündmused, kuhu on kaasatud kohalik elanikkond;
- haridus on kättesaadav alates eelkooliealistest kuni täiskasvanuteni; võimalikult palju on selleks loodud kohepealseid võimalusi (lastehoid, koolibussi teenus, koolituskursused);
- sotsiaalhoolekanne toimib nii valla tasandil kui ka kogukonnasiseselt- märgatakse ja aidatakse abivajajaid; elanikud on oma ja teiste tervisest hoolivad;
- hoitakse koduümbruse loodust, väärtustatakse keskkonnateadlikkust;
- koostöös taristu omanikega (maanteaamet, omavalitsus, maaomanikud) on loodud normaalsed ja turvalised tingimused liiklemiseks ja elamiseks;
- turvalisus on kõigi külaelanike koostöös saavutatud olukord; suhtutakse heaperemehelikult nii isiklikku kui ühisvarasse, märgatakse ja teavitatakse probleemidest;
- laienenud on ettevõtlus, kohalikud inimesed pakuvad kohalikke teenuseid.

Metsanurme on mõnus, turvaline ja hooliva kogukonnaga küla kohalikele elanikele ning tuntud ja tunnustatud oma tegevuste ja saavutuste poolest ka laiemale üldsusele.

4. Tegevuskava

4.1 Kultuur, sport, vaba aeg

tegevus	aeg	rahastaja	mõõdik
Üritused, peod, tähtpäevade tähistamised kogu perele	pidev	osalejad, MTÜ, MTT*	kordade arv, osalejate arv
Kultuuriturism- ise reisimine, külaliste vastuvõtmine	pidev	osalejad, MTÜ, ettevõtjad	kordade arv, osalejate arv
Külaelu ja sündmuste propageerimine	pidev		meediakajastuste arv, reklaam
Lasteetendused	pidev	osalejad	kordade arv, osalejate arv
Sportimisvõimaluste laiendamine: lauatenis, koroona, palliplatsi juurde sportimisvahendid; terviserada	2012-2014	MTÜ, MTT, KOP	olemasolevad vahendid
Spordivõistluste korraldamine (jalgratas, rulluisud, male jne)	pidev	osalejad, MTÜ, toetajad	kordade arv, osalejate arv

4.2 Haridus (kättesaadavus, lasteaed, üldharidus, täiskasvanukoolitus)

tegevus	aeg	rahastaja	mõõdik
Lastehoid	lähitulevik	Ettevõtlus, projektid	kohtade arv
Koolibuss läbib kogu küla	2012-2013	Saku vald	olemasolu
Käsitöökursused	lähitulevik	Osalejad, projektid	osalejate arv, teemade arv
Täiskasvanukoolitus (loodushoid, küla ajalugu, keskkonnavaldkond jne)	pidev	Osalejad, MTÜ, MTT, projektid	osalejate arv, teemade arv

4.3 Sotsiaaltöö ja tervishoid

tegevus	aeg	rahastaja	mõõdik
Koduõe teenus (nt 1x nädalas)	2013	Saku vald	abisajajate arv
Arsti juurde pääsemine	pidev	Ühistranspordi korraldaja, klient	olemasolu
Tervise alased loengud	pidev	Osaleja, MTT, projektid	teemade ja osalejate arv
Esmaabi vahendid külakeskusesse	2012	MTÜ, MTT	olemasolu
Sotsiaaltöötaja abi vanuritele	pidev	Saku vald	abi saanute arv
Esmaabi koolitus külaelanikele	2012	MTT, projektid	osalenute arv

4.4. Loodushoid ja heakord

tegevus	aeg	rahastaja	mõõdik
Teeääred ja hekid korda	2012-2013	maaomanik	korrastatud ala
Taaskasutuskonteinerid Metsanurme Kiisa poolsesse ossa	2013-2014	Veolia, Saku vald	olemasolu

Ujumiskohtade rajamine ja korrashoid	2012-2016	maaomanikud, vabatahtlik töö, RMK, MTT	avatud pääs jõe, hea-korrastatud ujumiskohad
Rehvimaja lõplik valmimine ja kujundamine loodusinfo keskuseks	2012-2013	MTÜ, RMK	külastajate arv

4.5 Taristu, kommunaalmajandus

tegevus	aeg	rahastaja	möödik
Kergliiklustee Kasemetsa teele	2013-2014	Saku vald, Maanteeamet	olemasolu
Tänavavalgustus	2013-2014	Saku vald, Maanteeamet	olemasolu
Ühisveevärk ja kanalisatsioon	2016	Saku vald, projektid, omanikud	olemasolu
Asulasisesed teed tolmuvaabaks	2014-2016	Saku vald	olemasolu
Küla kaart tee äärde	2013	MTT, KOP, MTÜ	olemasolu
Kasemetsa tee kõvakatte alla kogu küla ulatuses	2015-2016	Saku vald, maanteeamet	olemasolu
Äravoolukraavide korrashoid	2013-2016	Maa omanikud (Maanteeamet, Saku vald, eraomanikud)	Sade- ja pinnavete äravool
Rongide peatumine Kasemetsa jaamas	2013-2016	Edeleraudtee	Sobiv sõidugraafik
Rattahoidikud Kasemetsa jaama ja külakeskusesse	2013-2016	MTÜ, MTT, KOP, Edelraudtee, projektid	olemasolu
Ühistransport, mis läbib kogu küla (Kasemetsa tee)	2013-2016	Ühistranspordi korraldaja	Sobiva graafikuga liiklus

4.6 Turvalisus

tegevus	aeg	rahastaja	möödik
Naabrivalve piirkondade loomine ja koolitus	pidev	MTÜ Eesti Naabrivalve, osalejate vabatahtlik töö	Piirkondade arv, vähenenud kuritegevus
Aastaringne ligipääs elamutele (politsei, päästeamet)	pidev	Tee omanik, Saku vald	olemasolu
Küla kaardi olemasolu (õiged tänava- ja kohanimed)	2013	MTÜ, Saku vald	Olemasolu paberil, internetis, küla piiril
Viitade, siltide olemasolu	2012-2016	Kinnistute omanikud, Saku vald, MTÜ	Objektid on kergesti leitavad
Korrastatud ja kaardistatud tuletõrje veevõtukohad	2012-2016	Kinnistute omanikud, Saku vald	Piisaval hulgal, toimivad
Toimiv infovahetus külaelanike hulgas: Teadete edastamiseks kasutatavad elektroonilised vahendid on	pidev	Vabatahtlik töö, MTÜ	Info liikumine tagatud

maksimaalselt kasutatud: e-posti nimekirjad, Facebook, koduleht			
---	--	--	--

4.7 Ettevõtlus

tegevus	aeg	rahastaja	mõõdik
Külapoed	2013-2016	Eraettevõtja, ettevõtlustoetused	olemasolu
Lastehoid	2013-2016	Ettevõtja, klient	Kohtade arv
Kõrts/kohvik/söögikoht	2013-2016	Ettevõtja, ettevõtlustoetused	olemasolu
Võimalus: ühistransport külast Sakku (linna)	2013-2016	Ettevõtja	olemasolu
Müügipäevad: kirbukas, käsitöö näitus-müügid, laadad jmt	pidev	Vabatahtlik töö, MTÜ	Kordade arv, osalejate arv
Sise- ja välisturistide teenindamine (külastusteenused, matkad, toitlustus)	pidev	MTÜ, kliendid	Külastajate arv
„Töøbörs“ külas: infotahvil, kodulehel vajadused ja pakkumised	pidev	Vabatahtlik töö	olemasolu

* MTT- Saku valla Mittetulundustegevuste toetusfond

4.8 Arengukava seire

Arengukava täitmist jälgib ja korraldab MTÜ Metsanurme. Arengukava täitmine, vajadusel muudatuste, täienduste ja paranduste tegemine toimub vähemalt üks kord aastas Metsanurme küla üldkoosolekul. Muudatuste, paranduste ja täienduste tegemiseks on õigus kõigil Metsanurme küla elanikel. Metsanurme küla arengukavast ning selle muudatustest teavitatakse ka Saku Vallavalitsust.